

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4Co/17/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116207777
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 08. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Klenková, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8116207777.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD., predsedníčky senátu a sudcov JUDr. Karola Krochtu a JUDr. Jany Burešovej a v spore žalobcu: E. F. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXXX/XXX, Q., právne zastúpený JUDr. Jánom Garajom, advokátom Hlavná 137, Prešov, proti žalovanému: PROGRES - Pozemné stavby, a.s., Masarykova 16, Prešov, IČO: 00 605 921, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o neúplnom návrhu zo dňa 15.04.2016, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Prešov, č. k. 9C/126/2016-32 zo dňa 07.12.2016 takto

rozhodol:

Zrušuje uznesenie a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie odmietol podanie žalobcu zo dňa 15.04.2016, označené ako žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia. Vyslovil, že žalobca nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení uviedol, že návrhom zo dňa 15.04.2016, označeným ako žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia sa žalobca domáha vydania bezdôvodného obohatenia bez uvedenia jeho výšky, pričom navrhuje, aby súd rozhodol najprv o základe prejednávanej veci, a to tak, že určí, že žalobca má právo na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľností bez právneho dôvodu žalovaným (pričom nehnuteľnosť je v petite žaloby špecifikovaná), a to za obdobie od 23.01.2014 do 15.04.2016. Žalobca navrhoval, aby súd po vynesení medzitýmneho rozsudku pokračoval v konaní tak, že ustanoví znalca na vypracovanie znaleckého posudku za účelom určenia výšky bezdôvodného obohatenia a zaviazal žalovaného na vydanie tohto bezdôvodného obohatenia určeného znaleckým dokazovaním pred súdom. Uznesením zo dňa 12.05.2016 súd prvej inštancie vyzval žalobcu podľa § 43 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, aby v lehote 10 dní od doručenia uznesenia doplnil svoje podanie, ktoré podľa obsahu mohlo byť žalobou a to tak, aby uviedol konkrétnu sumu bezdôvodného obohatenia, zaplata sa na žalovanom domáha. Zároveň žalobcu poučil o tom, že v prípade ak nebude podanie doplnené, dôjde k jeho odmietnutiu. Na predmetné uznesenie reagoval žalobca podaním zo dňa 25.05.2016, v ktorom uviedol, že je v rozpore s formálnou logikou práva, aby žalobca určil presnú výšku sumy ako hodnoty práva.

Následne súd prvej inštancie citoval ust. § 43 ods. 1, 2, § 79 ods. 1, § 152 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, § 51a ods. 7 Spravovacieho poriadku, ako aj ust. § 129 ods. 1, 2, 3, § 209 ods. 1, 2, § 214 ods. 1 Civilného sporového poriadku a uviedol, že žalobný návrh musí byť jasný a určitý a musí z neho vyplývať čoho sa žalobca domáha. Ak ide o plnenie peňažité, uplatnené z dôvodu náhrady škody musí byť jasne a presne uvedená peňažná čiastka, ktorú žalobca požaduje a ktorou je súd v konaní i pri rozhodovaní viazaný a od ktorej sa len výnimočne môže odchýliť v prípadoch uvedených v ust. § 153 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Ak žalobný návrh tieto náležitosti nemá, je povinnosťou súdu, aby sa pokúsil ich odstrániť (§ 43 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Vzhľadom na obdobnosť inštitútov náhrady škody a bezdôvodného obohatenia súd uviedol, že predmetné rozhodnutie je bez ďalšieho uplatniteľné aj na pomery konania o náhrade škody. V

rámci právnej argumentácie poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu Českej republiky, ktorá vzhľadom na obdobnosť právnej úpravy je rešpektovaná aj na území Slovenskej republiky. Poukázal napr. na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 21Cdo/1467/2006, v zmysle ktorého, ak žalobca požaduje peňažné plnenie uplatnené z dôvodu náhrady mzdy, musí byť jasne a presne uvedená peňažitá čiastka, ktorú žalobca požaduje a ktorou je súd v konaní i pri rozhodovaní viazaný a od ktorej sa môže výnimočne odchyliť iba v prípadoch uvedených v ust. § 153 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Ak nemôže žalobca svoj peňažitý nárok presne vyčíslieť, musí ho uviesť aspoň v približnej výške. Žaloba na plnenie nie je presná a určitá, ak žalobca učiní výšku plnenia, závislú na úvahe súdu. Ide o vadu petitu žaloby, ktorá bráni pokračovaniu v konaní. Ďalej poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/389/2005, v zmysle ktorého dovolací súd považuje za správne závery súdu v základom konaní, že neodstránenie väd návrhu v špecifikovanej časti spočívajúcich v nedostatočnej konkrétnej všeobecne požadovaných určení, resp. aj požadovanej náhrady za bezdôvodné obohatenie, znemožňovalo v tejto časti v konaní pokračovať. Ďalej súd uviedol, že pri žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia je nevyhnutnou náležitosťou žaloby, ktorej nedostatok bráni pokračovaniu v konaní uvedenie peňažnej sumy, ktorej zaplata ako bezdôvodného obohatenia sa žalobca na žalovanom domáha. Uvedenie peňažnej sumy nemá nič spoločné s formuláciou petitu žaloby do najmenších podrobností, ale naopak, ide o nevyhnutnú náležitosť petitu žaloby, ktorou sa žalobca domáha na žalovanom zaplata peňažnej sumy. Vo vzťahu k návrhu na vydanie medzitémneho rozsudku poukázal na to, že rovnako ako v ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, tak aj v ustanoveniach Civilného sporového poriadku je vydanie medzitémneho rozsudku výlučne na úvahe súdu. Poukázal na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 20Cdo/195/2005, z ktorého vyplýva, že súd nie je viazaný návrhom na vydanie medzitémneho rozsudku, keď ponecháva účelnosť tohto postupu na úvahe súdu. V bode 11 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na názor, z ktorého vyplýva, že zo strany žalobcu ide o snahu minimalizovať náklady súdneho konania nie ako takého, ale náklady, ktoré by vynaložil v prípade neúspechu, a to v rámci možných trov právneho zastúpenia protistrany, ako aj v rámci zaplata súdneho poplatku. V prípade, ak je žaloba podaná spôsobom ako je tomu v prejednávanej veci, nemožno určiť sumu bezdôvodného obohatenia, ktorej zaplata sa žalobca domáha a nemožno teda spoľahlivo vyrubiť súdny poplatok ktorý sa v takýchto prípadoch jednoznačne vyrubuje podľa hodnoty prejednávanej veci, pričom zaplata súdneho poplatku, je jednou z povinných procesných podmienok, za splnenia ktorých môže súd vo veci konať a rozhodovať. Žaloba bola podaná týmto spôsobom potom, ako rovnaká žaloba žalobcu týkajúca sa iného obdobia, bola rozsudkom Okresného súdu Prešov, č.k. 15C/10/2014-282 zo dňa 09.02.2016 zamietnutá, ktorej rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove, č. k. 7Co/62/2016-325 zo dňa 20.7.2016 potvrdený. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie odmietol žalobu z dôvodu jej nedostatkov, ktoré bránia pokračovaniu v jej prejednaní. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na ust. § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že vyslovil, že žalobca nemá právo na náhradu trov konania, pričom žalovanému sa žaloba pred odstránením nedostatkov nezasielala, a preto o jeho náhrade trov konania súd nerozhodol.

2. V zákonom stanovenej lehote podal proti uzneseniu odvolanie žalobca. So závermi súdu prvej inštancie sa nestotožnil po žiadnej stránke. Poukázal na zjavný odklon súdu prvej inštancie od defacto už ustálenej judikatúry vo obdobných skutkových veciach, ale aj od základných princípov Civilného sporového poriadku, medzi ktoré patrí princíp právnej istoty (čl. 2) a princíp hospodárnosti konania (čl. 17.). Namietal odôvodnenie súdu prvej inštancie na obhajobu svojho právneho názoru. Poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2Obo/115/2009 zo dňa 09.12.2009, z ktorého uznesenia vyplýva, že Slovenská republika je od 01.01.1993 suverénnym medzinárodne uznávaným štátom s vlastným právnym poriadkom, štátnymi orgánmi, a teda aj súdnictvom. Na právne vzťahy aplikuje vlastné zákonodarstvo, pokiaľ medzinárodnými zmluvami sa nezaviazala k niečomu inému. Súdny neaplikujú právo české ani cyperské, ani štátu Bangladéš. Vo vzťahu k odôvodneniu bodu 11, právny zástupca žalobcu poukázal na to, že súd prvej inštancie sa mal viac zamerať na vecnú stránku sporného podania zo dňa 15.04.2016 a na zákonnosť jeho postupu a nie zaoberať sa malichernými, marginálnymi otázkami, ktoré súdu neprislúchajú hodnotiť. Ďalej poukázal na uznesenie NS SR, sp. zn. 1Cdo/2016/2014 zo dňa 30.06.2016, ktoré potvrdzuje neprípustnosť odmietnutia žaloby v obdobných prípadoch. Navrhol zrušiť napadnuté uznesenie a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Podľa § 470 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016 (ďalej len CSP), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia

účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

Citované ustanovenie je vyjadrením princípu okamžitej aplikability ustanovení Civilného sporového poriadku aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti v súlade so zachovaním princípu justifikácie účinkov procesných úkonov, ktorý znamená zachovanie právnych účinkov úkonov vykonaných za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku v znení platnom a účinnom do 30.06.2016, ktorých následky sa majú uznávať i vtedy, ak novšia procesná úprava už s týmto následkom nepočíta.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) vzhľadom na včas podané odvolanie osobou oprávnenou, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

5. Podľa čl. 2 ods. 1, 2, čl. 3 CSP, ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

Každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené. Výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovoľávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa ods. 1.

Podľa § 214 ods. 2 CSP, súd môže na návrh strany medzitimným rozsudkom rozhodnúť, či tu je alebo nie je právo, od ktorého celkom alebo sčasti závisí rozhodnutie vo veci samej.

6. Oboznámením sa s obsahom spisu, odôvodnením napadnutého rozhodnutia, ako aj uplatnenými odvolacími námietkami odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie nesprávne postupoval ak odmietol podanie žalobcu zo dňa 15.04.2016, označené ako žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu nevyšpecifikovania uplatnenej výšky bezdôvodného obohatenia. Vychádzajúc z obsahu žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia v spise na čl. 1 až 3, najmä navrhovaného petitu, odvolací súd je toho názoru, že žalobca sa domáhal medzitimným rozsudkom rozhodnúť o určení, že mu patrí právo na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľností pozemku registra KN-C, parc. č. XXXX/X zastavané plochy a nádvoria, o výmere 2159 m², nachádzajúcej sa k. ú. Q., obec Q., okres Q., Správa katastra Q., evidovaný na liste vlastníctva (ďalej len LV) č. XXXX, bez právneho dôvodu žalovaným za obdobie od 23.01.2014 do 15.04.2016. V danom prípade je pravdou, že konanie bolo začaté za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku v znení platnom a účinnom do 30.06.2016, avšak súd prvej inštancie rozhodoval o odmietnutí podania žalobcu po 01.07.2016, a teda v zmysle ustanovení Civilného sporového poriadku. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd prvej inštancie poukázal na ust. § 214 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ktoré ustanovenie sa týka možnosti rozhodnúť aj formou medzitimného rozsudku. Podľa názoru odvolacieho súdu sa však náležite nevysporiadal s navrhovaným petitom na vydanie medzitimného rozsudku, lebo Civilný sporový poriadok v ust. § 214 umožňuje, aby formou medzitimného rozsudku rozhodol o základe alebo dôvode uplatneného procesného nároku súd, ak to považuje za účelné (§ 214 ods. 1 CSP), ale súd môže na návrh strany medzitimným rozsudkom rozhodnúť, či tu je, alebo nie je právo od ktorého celkom, alebo sčasti závisí rozhodnutie vo veci samej (§ 214 ods. 2 CSP). V danom prípade podľa názoru odvolacieho súdu sa žalobca domáhal vydania medzitimného rozsudku na základe procesne vyjadreného návrhu v navrhovanom petite. Z tohto dôvodu preto postup súdu prvej inštancie, ktorý odmietol podanie žalobcu zo dňa 15.04.2016 z dôvodu jeho neúplnosti, pre vadu, pre ktorú nemohol pokračovať v konaní, nebolo správne.

Medzitýmny rozsudok v zmysle ust. § 214 ods. 2 CSP je možné vydať iba na návrh sporovej strany v súlade s dispozičným princípom, na rozdiel od medzitýmneho rozsudku, ktorý je možné vydať v zmysle ust. § 214 ods. 1 CSP, ktorým je rozsudok o základe alebo dôvode uplatneného nároku. Takýto medzitýmny rozsudok môže uplatniť ktorákoľvek sporová strana s tým, že ak súd vyhodnotí účelnosť tohto postupu, medzitýmny rozsudok vydá, inak návrh na jeho vydanie rozsudkom zamietne. Medzitýmny rozsudok druhého typu o prejudiciálne pôsobiacom práve nemožno vydať bez návrhu sporovej strany. Uplatnenú námietku žalobcu, týkajúcu sa nesprávneho procesného postupu súdu, odvolací súd považoval za dôvodnú. V sporovom konaní je súd viazaný navrhovaným petitom. Žalobca si uplatnil nielen nárok na určenie, že mu patrí právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ale aj žalobu na plnenie z titulu bezdôvodného obohatenia, ktorého výška má byť určená znaleckým dokazovaním súdom. Súd prvej inštancie sa v danom prípade zaoberal len neurčením výšky bezdôvodného obohatenia, ktorej sumy sa žalobca domáha. Takýto postup nebol v súlade s citovanými článkami 2 ods. 1, 2, čl. 3 CSP z dôvodu, že ustanovenie Civilného sporového poriadku umožňuje vydať medzitýmny rozsudok aj na návrh sporovej strany o prejudiciálne pôsobiace právo (§ 214 ods. 2 CSP). Z tohto dôvodu odvolací súd zrušil napadnuté uznesenie postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP). Dôvodom zrušenia napadnutého rozhodnutia bol nesprávny postup súdu, ktorý nerozhodol o návrhu žalobcu na vydanie medzitýmneho rozsudku, ale posudzoval neuvedenie sumy uplatneného bezdôvodného obohatenia žalobcom, a preto považoval podanie zo dňa 15.04.2016 za neúplné a pre vadu konania brániace pokračovať v konaní.

7. V ďalšom konaní je úlohou súdu prvej inštancie vo veci konať s tým, že je potrebné posúdiť dôvodnosť uplatneného návrhu na vydanie medzitýmneho rozsudku o určení, že mu patrí právo na vydanie bezdôvodného obohatenia voči žalovanému za obdobie od 23.01.2014 do 15.04.2016. Až po právoplatnom rozhodnutí o tomto návrhu sporovej strany, sa bude súd následne zaoberať žalobou na plnenie, a to vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorá výška by mala byť určená znaleckým dokazovaním pred súdom podľa návrhu žalobcu.

Ak bolo rozhodnutie zrušené, ak bola vec vrátená na ďalšie konania a nové rozhodnutia, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

8. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie postupom podľa § 396 ods. 1, 3 v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý- za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.